

б) **Соціокультурний** – впровадження нових технологій відповідно до вікових, психологічних та фізіологічних особливостей здобувачів освіти.

Ефективна реалізація моделі забезпечує покращення навчальних результатів, інтеграцію у соціокультурне середовище, активну участь батьків, успішний індивідуальний психолого-педагогічний супровід.

Загалом, корекційно-педагогічна робота спрямована на узгоджене поєднання розвитку дитини та супроводу її навчання й виховання, корекцію порушень та розкриття потенційних можливостей дитини, створення комплексної системи підтримки, сприяння соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел:

1. Волошина, О. Компетентісний підхід до освіти в міжнародних документах і в теоретичних пошуках педагогів у Великій Британії. *Післядипломна освіта в Україні*. 2006. (1), 82-85.

2. Енциклопедія освіти / В. Г. Кремень, голов. ред. Київ: Юрінком 2008. 1040 с.

3. Dmitrenko, N. Ye., Voloshyna, O. V., & Pinaieva, O. Yu. *Simulation Game in Quasi-Professional Training of Pre-Service Teachers. Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Pedagogy and Psychology»*, Мукачєво. 8(2), 33-39. DOI: 10.52534/msu-pp.8(2).2022.33-39.

НЕЙРОПЕДАГОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

Засипкіна Людмила, кандидатка педагогічних наук, викладачка

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Федчишина Тетяна, магістр педагогічної освіти, викладачка

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Сніжко Валентина, викладачка

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Сучасна освітня парадигма характеризується активним впровадженням інклюзивних практик, що вимагає переосмислення традиційних підходів до

навчання та виховання. Інклюзивна освіта передбачає створення рівних можливостей для всіх здобувачів освіти, незалежно від їхніх фізичних, інтелектуальних чи соціальних особливостей.

У цьому контексті нейропедагогіка відкриває нові горизонти для розуміння механізмів навчання та розробки ефективних освітніх стратегій, що враховують індивідуальні особливості розвитку мозку кожної дитини.

Проблематика нейропедагогіки та її застосування в інклюзивній освіті активно досліджується як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями. Серед провідних дослідників варто відзначити американського нейробіолога Джона Медіну, який досліджував принципи роботи мозку в процесі навчання, британську дослідницю Уту Фріт, що вивчала нейробіологічні основи аутизму та особливостей навчання.

В Україні значний внесок у розвиток нейропедагогіки зробили М. Гриньова, яка досліджувала нейропсихологічні основи навчання, О. Таранченко, що працювала над питаннями нейродидактики, О. Вознюк, що визначала нейропедагогіку як потужний ресурс освіти дорослих.

Нейропедагогіку потрактовують як міждисциплінарну галузь наукового знання, що інтегрує досягнення нейронаук, психології та педагогіки з метою оптимізації освітнього процесу на основі розуміння механізмів функціонування мозку. Ця наука досліджує нейробіологічні основи навчання, когнітивні процеси, особливості сприйняття, запам'ятовування та обробки інформації різними категоріями здобувачів освіти.

Як зазначає Джон Медіна: «Мозок кожної дитини унікальний, і розуміння цієї унікальності є ключем до ефективного навчання» [2, с. 78]. Нейропедагогіка дозволяє педагогам базувати свою діяльність на науково обґрунтованих методах, що враховують вікові та індивідуальні особливості розвитку нервової систем здобувача освіти.

Нейропедагогічні орієнтири в інклюзивній освіті ґрунтуються на створенні інклюзивного освітнього середовища, яке враховує різноманітність способів обробки інформації мозком різних здобувачів освіти.

Першим орієнтиром слугує принцип нейропластичності, який передбачає, що мозок здатний змінюватися та адаптуватися протягом усього життя. Це означає, що кожна дитина, незалежно від її особливостей, має потенціал до навчання та розвитку за умови створення відповідного освітнього середовища.

Другий орієнтир – диференціація навчання на основі нейрокогнітивних особливостей. Діти з особливими освітніми потребами мають специфічні патерни активності мозку, які потребують адаптованих методів викладання. Наприклад, учні з дислексією краще сприймають інформацію через мультисенсорні підходи, а діти з розладами аутистичного спектру потребують структурованого освітнього середовища.

Третій орієнтир – урахування емоційного компоненту навчання. Дослідження нейронаук дають змогу дійти висновку про те, що емоції відіграють критичну роль у процесах запам'ятовування та навчання. На думку української дослідниці Марини Гриньової: «Емоційно забарвлена інформація краще засвоюється мозком, тому створення позитивного емоційного клімату є необхідною умовою успішного інклюзивного навчання». Це особливо важливо для дітей з особливими потребами, які часто відчують підвищений рівень тривожності.

Четвертий орієнтир – використання принципу багаторазового повторення з варіюванням. Нейропедагогічні дослідження показують, що для формування стійких нейронних зв'язків необхідне систематичне повторення матеріалу з використанням різних модальностей сприйняття (візуальної, аудіальної, кінестетичної).

П'ятий орієнтир – створення безпечного та підтримуючого інклюзивного середовища, оскільки стрес блокує роботу префронтальної кори, відповідальної за навчання та прийняття рішень.

Таким чином, вищезначені нейропедагогічні орієнтири відкривають нові можливості для реалізації інклюзивної освіти, надаючи науково обґрунтовані інструменти для роботи з різноманітними освітніми потребами здобувачів освіти.

Розуміння механізмів роботи мозку дозволяє педагогам створювати більш ефективні та індивідуалізовані освітні траєкторії, що сприяє успішності кожної дитини. Впровадження нейропедагогічних підходів в інклюзивну практику потребує подальших досліджень та підготовки педагогічних кадрів, здатних інтегрувати досягнення нейронаук у свою професійну діяльність. Перспективним напрямом є розробка спеціальних нейропедагогічних програм та методик для різних категорій дітей з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел:

1. Вознюк О. Нейропедагогіка – потужний ресурс освіти дорослих. Андрагогічний вісник. Житомир: Вид. ЖДУ імені І. Франка, 2019. Вип. 10. С. 19-27. URL: <http://surl.li/mvtpnz>
2. Medina J. Brain Rules: 12 Principles for Surviving and Thriving at Work, Home, and School. Seattle: Pear Press, 2014. 301 p.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Ігнат'єва Анастасія, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Науковий керівник – Волошина О., докторка педагогічних наук, доцентка

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Діти з особливими освітніми потребами розвиваються так само закономірно, як і їхні однолітки. Розвиток творчих здібностей здобувачів освіти є важливим соціальним явищем. Творчі здібності стали невід'ємною частиною інтелекту особистості, тому їх розвиток є одним із важливих завдань у формуванні сучасної людини.

Творчість – форма психічної активності, універсальна здібність, що забезпечує успішну різноманітну діяльність дітей. Ця здібність є природною, і